

PROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS,
TE NAALDWIJK.

ds

Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

A
1:7
Z
16

Verslag van de werkzaamheden van de rijkstuinbouwvoorlichtingsdienst,
consulentschap 's-Gravenhage, verricht in het kader van de door het Centraal
Bureau van Tuinbouwveilingen georganiseerde proefzendingen druiven, 1950.

door:

R.v.d.Zande,

P.A.Kruyk.

Naaldwijk, 1950.

2231053

V E R S L A G

VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN DE RIJKSTUINBOUWVOORLICHTINGSDIENST,
CONSULENTSCHAP 'S-GRAVENHAGE, VERRICHT IN HET KADER VAN DE DOOR
HET CENTRAAL BUREAU VAN TUINBOUWVEILINGEN GEORGANISEERDE PROEF-
ZENDINGEN DRUIVEN.

A a n l e i d i n g.

Ondanks verschillende, door de desbetreffende instanties genomen, maatregelen om de afzet van druiven te stimuleren, zoals, door een betere overkomst te verkrijgen, verhoging en vaststelling van het zoetgehalte, maatregelen op het gebied van verpakking en het weren van grote trossen, heeft het een en ander nog niet die resultaten gegeven, welke men er van meende te mogen verwachten.

Dat er aan de afzet van druiven in het algemeen nog wel iets ontbreekt bleek dit jaar nog veel sterker dan te voren, zodat rond half September 1950 slechts 1/3 van het kwantum druiven naar Engeland geëxporteerd was van dat in de overeenkomstige periode van 1949, welke weer ten achter lag bij 1948.

Om eventuele maatregelen voor het komende seizoen mogelijk te maken, werd op 26 September door het Centraal Bureau een vergadering uitgeschreven, met het doel de organisatie te bespreken van ruim opgezette proefzendingen druiven naar Engeland en Ierland. Genoemde instantie had n.l. aanleiding te mogen veronderstellen, dat bij eventueel slagen hiervan, en daarna de uitvoering in groter verband, mogelijkheden tot algehele verbetering inhielden.

Deze vergadering, onder leiding van de Heer N. Laarman van het C.B., werd, behalve door vertegenwoordigers van het C.B., bijgewoond door de Directeur en een medewerker van het U.C.B., en de Rijkstuinbouwconsulent met enkele zijner assistenten. Voorts bleek ook de verpakkingsindustrie vertegenwoordigd te zijn.

Namens de Voorzitter van het C.B., die niet aanwezig kon zijn, gaf de Heer Laarman een zeer in mineur gesteld overzicht van de druivenexport en had de mening, dat alleen een verbeterde verpakking en kwaliteitsverhoging ons op den duur uit de impasse zou kunnen helpen.

Naar de mening van het U.C.B., moet de verpakking nog worden verbeterd, het suikergehalte worden verhoogd b.v. tot 15%, met een aparte classificatie voor de verschillende rassen, en gestreefd worden naar een minimum aantal trossen per 4 Kg kistje van 6, met dien verstande, dat trossen van 1 Kg of meer in het geheel niet meer voor export mogen worden aangeboden.

Met deze mening konden de andere aanwezigen zich volledig verenigen.

Uit de verdere bespreking kwam naar voren, dat het gewenst was de te nemen proefzendingen op tweeërlei wijze uit te voeren, n.l. ten dele in cellofaanzakken en verder in kartonnen dozen omhuld met cellofaan.

De verpakking van deze zakken en dozen zou geschieden in het door de Rijkstuinbouwconsulent aanbevolen en getoonde pootloze bakje met een binnenwerkse maat van 30 x 40 cm.

De export van deze druiven zou, op voorstel van het C.B., uitsluitend door de exporteur Mulder uit Rotterdam mogen worden uitgevoerd.

Op verzoek van de Directeur van het U.C.B. zouden de druiven worden aangekocht bij de veilingen Sammersbrug en Westerlee, waarbij dan de plaatselijke keurmeesters konden worden ingeschakeld, om, in samenwerking met de Voorlichtingsdienst, de druiven aan te kopen. Deze druiven zouden aan hoge eisen moeten voldoen; in het algemeen koelhuiskwaliteit, met niet te grote trossen en een minimum aan droge stofgehalte van 15 %.

De Heer Hollaar van de N.V. Bührmann te Amsterdam nam op zich zorg te dragen, dat het benodigde materiaal

tijdig te bestaander plaatse aanwezig zou zijn.

De Rijkstuinbouwvoorlichtingsdienst nam op zich de telers inzake deze verpakking te instrueren en hierbij zoveel mogelijk tegenwoordig te zijn. Ook zou controle op de kwaliteit van de druiven worden uitgeoefend.

Besloten werd, in totaal 2000 kistjes, dus 8.000 Kg te verpakken, waarvan 50% in dozen en 50% in cellofaanzakken. Hierdoor zou het mogelijk zijn, beide verpakkingen op een aantal exportmarkten te beoordelen. Zo speedig als mogelijk was zouden de eerste druiven worden verpakt en verzonden.

U i t v o e r i n g v a n d e p r o e f z e n d i n g e n .

Op 27 September werden de veilingen Sammersbrug en Westerlee door de Dir. van het U.C.B. en iemand van de Voorlichtingsdienst bezocht. Hier werd het doel uiteengezet en om volledige medewerking gevraagd. Dit werd toegezegd.

Met de Heer Hollaar werd te Maaldwijk een bespreking gehouden over de hoeveelheden, soort en afmetingen van het te gebruiken materiaal. Een goede, sterke en doorlatende cellofaansoort werd voor het vervaardigen van de zakken noodzakelijk geacht.

In deze week en verschillende keren nadien, werden telers, aangesloten bij de reeds genoemde veilingen, bezocht en geschikte partijen druiven aangekocht.

Op 2 October werd, zowel te Sammersbrug als te Westerlee begonnen met de verpakking. Afhankelijk van de materiaalvoorziening werden vanaf die datum tot 31 October regelmatig partijen druiven verpakt, waarbij de Voorlichtingsdienst, voor zover enigszins mogelijk, steeds aanwezig was en actief meehielp. Alleen de eerste dagen bleek het noodzakelijk te zijn, dat ander personeel werd ingeschakeld, vooral daar, waar in dozen werd verpakt.

In totaal werd in deze periode een hoeveel-

heid van 19.196 Kg verpakt, waarvan 2.320 Kg in dozen en 16.876 Kg in cellofaanzakken.

U i t v o e r i n g v a n d e v e r p a k k i n g .

Over de uitvoering van de verpakking kunnen we het volgende opmerken:

1. VERPAKKING IN CELLOFAANZAKKEN.

Voor er met het verpakken werd begonnen, werd aangenomen, dat cellofaanzakken van de afmetingen 24 x 32 cm, het best zouden voldoen. Deze zak heeft ten dele in de practijk goed voldaan. Trossen, waarvoor de zak te klein was, waren voor het gestelde doel te groot. Hierbij kan worden opgemerkt, dat het uiterlijk van de tros zou verbeteren en meer effectief zou kunnen worden gewerkt, als de rechthoekige zak kwam te vervallen en gebruik werd gemaakt van een zak, die meer het model van de tros benadert. Dit is te bereiken, door de zak stomppuntig te maken. Tijdens de verpakkingsperiode werd, zij het op zeer kleine schaal, door de Voorlichtingsdienst een aantal zakken vervaardigd, die het genoemde stomppuntige model hadden en met succes werden gebruikt. Direct, nadat dit was vastgesteld, werd de Heer Hollaar verzocht de verdere zakken ook in dit model te leveren. Dit was schijnbaar niet goed mogelijk, althans werden nimmer zakken van dit model ontvangen. In de toekomst moet echter aan het stomppuntige model worden vastgehouden.

Gebleken is, dat het, in verband met de 4 Kg inhoud van het kistje, noodzakelijk is, af en toe vrij kleine trossen te gebruiken, waarvoor de genoemde zak veel te groot was. Noodzakelijk is het dus kleinere zakken te vervaardigen, van hetzelfde model als reeds werd genoemd (stomppuntig), om hierin de kleinste trossen te kunnen verpakken. Dit geeft ruimte en materiaalbesparing en zal ook bij verkoop een beter toonbare druif geven. Invoering van een tussenmodel is eveneens zeer gewenst.

Het gebruik

van een label, vermeldende de naam van het ras, is eveneens bij de verpakking naar voren gekomen.

Black Alicante

Voor degene, die de verpakking

Gebruikte label.

uitvoert, levert het bijvoegen van een label geen bezwaren op.

Wel moet worden gezorgd, dat niet alle trossen een dergelijke label krijgen, omdat anders het uiterlijk van het geheel te potsierlijk wordt. Het gebruik van een kleinere label stuit op moeilijkheden. Een kleinere label zakt gemakkelijk tot in de punt van de zak weg en komt zodoende op minder gewenste wijze naar voren. De naam van het ras op de zak drukken is ook een van de mogelijkheden, die het werken vergemakkelijken kan.

Het pootloze kistje (zie afbeeldingen van verpakte druiven) heeft uitstekend voldaan. Wel is het wenselijk in de toekomst de zijden van het kistje ongeveer 1 á 1½ cm hoger te maken, omdat gebleken is, dat de trossen te gemakkelijk boven de rand uitsteken, zodat het barsten van topbessen een enkele maal werd waargenomen.

Het oogsten van druiven in cellofaanzakken, kan niet door één persoon worden uitgevoerd. Twee is goed mogelijk, maar het werken met drie personen is het meest gewenst.

Eén persoon belast zich met het snijden van de druiven. Uiteraard kan dit vrij snel geschieden, omdat trossen, waaraan moet worden geknipt, niet mogen worden verpakt.

Een tweede persoon moet de cellofaanzak ophouden, zodat degene, die de tros geknipt heeft, deze direct in de zak kan laten zakken. In het begin lijkt dit niet zo eenvoudig, evenals het openen van de zak in voldoende snel tempo, maar na enige tijd krijgt men een zedelijke routine, dat dit weinig of geen moeilijkheden meer oplevert. Dit ophouden van de cellofaanzak kan uiteraard door een jonge of vrouwelijke kracht gedaan worden.

Het vullen van de zak.

Wordt met twee personen gewerkt, dan kan men de gevulde zakken verticaal in grote kisten plaatsen of in geval van een geheel droge kasgrond, op de grond zetten. Na het snijden kunnen deze zakken dan in de uiteindelijke kistjes worden gepakt.

Bij het werken met drie personen is dit niet nodig, omdat de derde persoon, die de gevulde zak van de ophouder aanneemt, deze van een label voorziet en rechtstreeks

in de kistjes plaatst. Hierbij moet eerst de zak worden dichtgemaakt. Dit is bij de gevolgde methode nog niet ideaal, omdat het uitstekende cellofaan, te weten aan de bovenzijde van de tros en aan beide zijden van de punt, moet worden omgeslagen. Worden de zakken op deze wijze in de kistjes geplaatst, dan is hiervan weinig te zien. Wel kunnen we zeker aannemen, dat dit, bij het uitnemen der druiven, het geheel minder zal doen ogen. Er zal daarom, bij voortzetting van deze verpakkingsmethode in de toekomst, naar

Het dichtvouwen van de zak en de plaatsing in het kistje.

moeten worden gestreefd, dat de zak van boven wordt afgesloten met draad, lint, of iets dergelijks. Het overtollige cellofaanuitsteeksel kan dan tevens worden verwijderd. Een goud- of ander kleurig etiket, eventueel vermeldende de naam van de teler(en) het suikergehalte, zal het effect slechts verhogen. Dit laatste is geen suggestie, maar berust op praktische ervaringen in de verpakkingsperiode opgedaan. Een stamppuntige zak voorkomt omvrouwen van het cellofaan

In cellofaanzakken verpakte druiven.

aan de puntzijde. Gezegd kan worden, dat deze laatste vorm meer werk vragen zal, maar dat het effect sterk wordt verhoogd. Ook zal het waarschijnlijk ook mogelijk zijn mechanische zaksluiters te vervaardigen.

Het vullen van het 4 Kg kistje met zakken vereist enige routine. In het begin is vrij moeilijk het vereis-

Kistjes gereed voor verzending.

te gewicht te bereiken, maar na enige tijd levert dit geen bezwaren meer op. Opmerkelijk is het goede behoud van de dauw bij de verpakking in cellofaanzakken. Dit moet zeer zeker bij aankomst van de druiven op de exportmarkten waarneembaar zijn.

Recumerend kam van de verpakking van druiven in cellofaanzakken worden gezegd, dat de praktische uitvoering buitengewoon is meegevallen en dat alle tuinders, die deze verpakking hebben uitgevoerd, unaniem van mening zijn, dat dit voor iedere teler mogelijk en uitvoerbaar is. Per persoon kan op deze wijze rond 300 Kg per dag worden verpakt. Verbetering van het materiaal is echter mogelijk en waarschijnlijk noodzakelijk.

Op bescheiden schaal werden, door het Instituut van Ir. v.d. Hiele te Bennekom, druiven verpakt in geheel puntige cellofaanzakken. Alhoewel het waarschijnlijk niet op onze weg ligt hiervan de conclusie te vermelden, willen we toch opmerken, dat ook dit model niet gewenst is. Ook het gebruikte soort cellofaan is niet ideaal, n.l. te hard en daardoor gemakkelijk breekbaar. Ook de sluiting door middel van pijpenragers is niet attractief.

Pebsterkissen-vellen, die voor afdekking van de kistjes zouden worden geleverd, zijn nimmer ontvangen. In de toekomst zal gebruik van dit materiaal aanbeveling verdienen.

2. DOOSVERPAKKING.

Tijdens de verpakkingsperiode is de verpakking van druiven in doosjes gestaakt. Dit als gevolg van het feit, dat, hoe aantrekkelijk deze verpakking ook is, de verpakkingsa Eenheid te

Druiven in dozen verpakt.

groot is. Zou het mogelijk zijn de verpakkingseenheid te halveren, dan zou de doos-verpakking te prefereren zijn boven die in cellofaanzakken.

Opgemerkt dient nog te worden, dat deze methode zeer veel arbeid vraagt. Per persoon kan ongeveer 120 Kg op deze wijze per dag worden verpakt.

Aangezien deze verpakkingsmethode waarschijnlijk niet verder meer zal worden toegepast, zullen wij ons van verdere bespreking over dit onderwerp onthouden.

Naaldwijk, 8 November 1950.

R. v. d. Zande en

P. A. Kruijk,

Assistenten van de Rijks-
tuinbouwconsulent te 's-Gravenhage.
